

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. XXXIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

comprehendatur, siue communi, siue Municipali lege, de filijs fiat mentio, de iustis intelligemus, ne à verbi proprietate, aut à regula faciliè recedamus. a

a Glo. l. omnis diffinitio. Bar. l. quotiens. si quis. caution.

QVANDO IN LEGIBVS
nomine filiorum, veniant
illegitimi.

- 1 *Illegitimi patrem in ius sine venia non vocant.*
- 2 *Fily patrum exempla solent imitari.*
- 3 *Pater iniuriam illatam naturali filio potest prosequi, & contrà.*
- 4 *Statutum de causis compromitten. inter patrem & filium, pertinet etiam ad naturales.*
- 5 *Intell. l. 3. C. de adult.*
- 6 *Cur mater inter naturales filios cū duobus testibus testetur, non pater.*
- 7 *Appellatione filiorum, in dubio non veniunt illegitimi.*
- 8 *Ex communi usu loquendi, secus.*
- 9 *Aliud est dici filium, simpliciter, aliud dici filium spurium.*

C A P. XXXIII.

a l. nominis
& rei. §. 1. de
ver. sign.

b l. 4. de in
ius vocan.

c l. 2. C. de in
ius voc.

d l. parentes,
de in ius voc.
Ias. §. pœna-
les. Inst. de
act. nu. 60.

e l. adoptiu.
§. 1. de i. nup.

f d. §. 1. & l. &
nihil. cod. tit.

g l. non est. l.
non solum. l.

libertum. 2.
de i. nup. vbi
expressa ra-
tio.

h l. Libertinū
C. de interdi.
mat.

i d. l. libertū,
d. l. nō solū. &

l. hos accuſa.
§. ff. de accus.

minati. *a* Vnde & multò magis hoc affir-
mabimus, quando verbis etiam legis abſ-
que alia interpretatione cõtineantur. Ecce
ait lex: parêtes in ius sine venia vocari nō
licere, *b* hîc sanè, cùm nulla alia sit ra-
tio, nisi quòd honorem ijs habere æquum
est, qui nobis benefici adeò fuere, vt eis
vel vitam vel libertatem acceptam fera-
mus, *c* meritò & naturali patri eum ho-
norè deberi dicendū fuisset, quàm ius lex
non expressisset. *d* Sic & in matrimonijs,
cùm pudor naturalis attendatur, *e* meri-
tò inter naturales etiam ac illegitimos ob-
seruatur. *f* Sic & fraudis suspitio, cùm im-
pediat matrimonium inter tutorem &
eius filios, in potestate vel extra potestaté,
vel etiam extraneos hæredes, vel filios præ-
teritos, vel exhæredatos, *g* idèd & na-
turales comprehendet, *h* ex sententia le-
gis remouentis eos, in quibus inest frau-
dis aliqua suspitio, propter affectionem
& communem naturam tutoris in eos, *i*
Pari ratione coërcentur filij naturales ob
paternum læsæ maiestatis crimen, quia
in

- 2 in filijs familia metuuntur, *a* at potissimum naturales & illegitimi paternæ nequitiae sunt imitatores, *b* qua ratione si statuunt ciues, vt rebelles, exules, hæretici, cum filijs, ab officijs, honoribus, & vrbearceantur, naturales quoq; filij excluduntur, *c* eò quòd illa exclusionis est ratio, quia paterna exempla veremur. Sic naturalis pater, iniuriarum agere poterit aduersus eum, qui filium naturalem læserit, quoniam ea competit actio, quotiens ijs iniuria infertur, qui potestati aut affectui nostro subijciuntur, *d* sed naturales quoq; ad dolorem ignominiamq; nostrā pertinent. *e* Nec aliud dicendum est, cum lex permittit filium pro patre agere, vel è conuerso, ea enim est ratio, quòd confidit lex fideles futuros naturali illa affectione & pietate, quam interdum in naturalibus maiorem intuemur. *f* Sic & lex Pompeia de parricidijs, vel alia quælibet infesta filijs, qui patrem occiderunt, naturales etiam arctabit, quòd affectionem lex consideret *g* & naturam communem, *h* qua etiam inductum est, vt accusare naturalis possit, & patris necem vindicare, *i* expressa enim ratio, vel certa quæ ex primi potest, hoc operatur, vt suprā demonstratum est. Hinc cum Paulo, Alexandroque *k* existimarim, cum lege Municipij

a l. quisquis
§. i. C. ad l. Iulian. ma.

b c. literas. r.
& si. de si. pref.
byr. c. si gens.
56. dist. Alexā.
d. §. si quis rogatus. nu. 25.

c Alexā. post
Imo. d. §. si qs.
nu. 31. licet
Bal. cum Angel.
quandoque aliter, vt
ibi.

d l. i. de iniur.

e l. 3. 2. i. in fi.
de lib. cā. l. adoptiuus. §. i.
ver. pudor, de
rit. nup. cum
l. i. §. vsque adeo
pudorē, de iniur. Alex.
xand. d. §. si
quis. num. 38.
f Alex. d. §. si
quis. num. 39.
& seq.

g l. i. in prin.
C. de his qui
par.

h l. hos accusare. §. i. de accus.

i Bart. l. 2. de accus.

k d. §. si quis
rogat. nu. 33.

cipij

cipij cauetur, ne filius cum patre in iudi-
 ciji ordinarijs consistat, sed in communes
 amicos compromittat, naturales quoq;
 contineri, *a* quandoquidem honorem &
 reuerentiam, quæ patri debetur, *b* à sta-
 tuentibus consideratos verisimile est, &
 quoniam inter tales domi congruentius
 res trāsigitur. *c* Generaliter ergò à regula
 recedemus, quotiens expressa ratio in no-
 ua lege, vel certa, diuersos nos trahet. *d*
 Nec quenquam mouere debet, quòd ma-
 ter, in cuius potestate filia non sit, quæ a-
 dultorium commisit, seruos suos intra le-
 gitimum tempus manumittere nequeat,
 & tamen pater naturalis possit, *e* nam
 cùm verba legis super hac re disponentis,
 & sententia vel ratio, quæ fortè fuerat ex-
 pressa, sint sublata Imperatoris testimo-
 nio, affirmantis, & verba, & sententiā le-
 gis, iustū tantū patrem arctasse, *f* credē-
 dum est, nec diuinandū à nobis aduersus
 Imperatoris testimoniū. *g* Quin illa Im-
 peratoris sanctio maximè nostrā hanc di-
 stinctionem firmat in præsentī materia, ut
 scilicet legis verba, ratioq; potissimū in-
 spiciatur. Nec rursus quod suprà dixim⁹,
 testamentum à patre factum duobus tan-
 tūm testibus inter naturales liberos, non
 subsistere, cū in matre aliud sit, ab-
 sonum videri debet, & si Speculator, *h*
 Imola

a Mar. Blan.
 in tract. de
 compro. q. 3.
 nu. 7. 13.
b l. 2. C. de in-
 ius voc. l. pa-
 rentes. C. eo.

c l. congruē-
 tius. C. de pa-
 potest.

d l. si quis tu-
 tor. §. quid er-
 go, de ri. nup.

e l. 3. C. de a-
 dult.

f d. l. 3.

g l. 1. §. hoc ce-
 riam. C. de
 vet. iur. enuc.

h Spec. in ti.
 de instr. ed. §.
 compendio-
 se. ver. quid si
 pater natura-
 lis. Imo. d. §.
 si quis.

Imola & recentiores quidam *a* aliter sensisse videantur, nec enim ratio certa est, eadem in patre naturali ac matre, siquidem matris etiam naturalis bona, ab intestato filijs vel spurijs debentur, nisi sit illustris *b* vnde & ei, ac per eius lineam cognatis, coniuncti dicuntur, *c* at secus in patre naturali. *d* Constitutionis autē Imperatoriæ, *e* ea videtur fuisse ratio, ut inter liberos testamentum duobus testibus valeret, quia nihilominus ab intestato ad eos peruentura esset hæreditas. *f* Idèd cum certa ratio non vrgeat, à regula non fuit recedendum. Nil ergo in re dubia cōstituemus, sed subiectā materiam, verba, & sententiam nouæ vel antiquæ legis considerabimus, etsi certa ratione ducemur, ut etiam naturales filios nominemus, id faciemus: si ratio aperta non sit, sed varia vel multiplex afferatur, tunc à regula non discedemus. *g* Quæ quidem ego ita se de iure habere arbitror.

Quòd si communis vsus loquendi in filiorum appellatione diuersus esset, illegitimorū etiam æquè ac legitimos complecteretur, ei tunc magis sanè quàm legum rationibus & regulis esset deferendum, tuncq; nulla esset dubitatio, in quacunq; dispositione, vbi de filijs fieret mentio, & de his actum esse. *h* Nam & in testamen-

O

to na-

a Nata. In Re
pet. §. ex im-
perfecto, q. 14
in fin.

b I. si qua il-
lustris, vbi
Doct. C. ad
Offic.

c Felin. cap.
sunt, & alij,
de resc. nu. 53
d Alex. d. §. si
quis. num. 41.
42.

e d. §. ex im-
perfecto.

f Ias. l. hac
consultis. C.
qui testa. fac.
nu. 4. Dec. nu.
37.

g Gl. l. omnis
definitio, de
reg. iur.

h Bart. l. pro-
nunciatio. §.
1. de ver. sign.
& l. fin. C. eo.
Ang. conf. 30.
Anch. 187. col.
fin.

a Iaf. confil.
st. in 3.

to, si naturales filij nominentur, veniunt
etiam spurij, ob communem vsum loquē-
di, & quamuis propriè spurij à naturali-
bus valdè differant. In eo tamen cauē-
9 dum erit, ne decipiamur, an spurij ex com-
muni vfu loquendi filij simpliciter, an ve-
rò filij spurij nominentur, & ita cum hac
adiectione spuriorum. Nam tunc si sta-
tutum de filiis tantum loqueretur, fortè
nec communi vfu continerentur, ex quo
vulgò non filij alicuius simpliciter, sed fi-
lij illius spurij vocantur, qua in re multi
errare solent, vt Angelus respondit. b Re-
401. col. fin. moto verò hoc communi vfu, tunc diffi-
cillimam omninò hanc quæstionem esse
cenfeo, pro qua tamen decidenda, clarior
mihi & expeditior præ cæteris nostra hæc
sententia visa est, quam duplici tantum ca-
pite complecti volui, quòd ex his duo-
bus veluti fontibus cæteræ omnes quæ-
stiones manant, quæ sanè infinitæ sunt,
ob idq; singulas latius persequi nō libuit,
quod operæ precium non putavi, cùm
ad hæc duo capita omnia facillimè & bre-
uissimè redigi possint, longiùs in vna-
quaque separatim disputando, tempus
frustrà consumere, quod nimis ociosi ho-
minis esset, & acutioribus etiam ingenijs
fortassè molestum.

A N

AN L. SI VNQVAM. C.
de reuoc. don. habeat locum
in illegitimis fi-
lijs.

- 1 Naturales equè ac legitimi à patre viderentur diligendi. & num 7.
- 2 Legitimatione filij donatio non renocatur.
- 3 Naturalis præteritus à patre non impugnat testamentum, nisi ut & numero 10.
- 4 Vbi lex subaudit filios, semper intelligit de iustis.
- 5 Liberorum nomen Iuris est.
- 6 Naturales non videntur filij.
- 7 Quare si naturalis secundum naturam sunt, affectio patris erga eos non præsumatur.
- 8 Naturales pro qua parte rescindere donationem possint.
- 9 Naturales & spurij quandoq, renocant donationem matris.
- 10 Ratione alimentorum, spurij præteriti, patris testamentum rescindunt.

CAP. XXXIII.

O. 2 Caius